

HET ZEER OMSTREDEN VOORSTEL OM BAAN 25L VAN BRUSSEL-NATIONAAL TE VERLENGEN: EEN VALS GOED IDEE?

REF: 7254-P

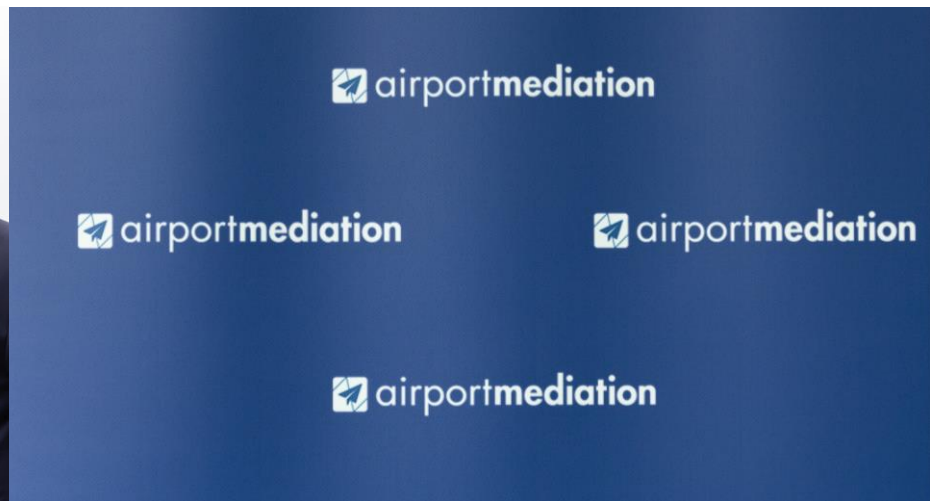
Historische oorsprong van dit zeer omstreden
project, in 2017 gepresenteerd door de
vergunninghouder
“Brussels Airport Company”

Analyse geschreven door
Philippe TOUWAIDE

Deze analyse is GEEN stellingname, maar is enkel bedoeld om een beter inzicht te verschaffen in de oorsprong, de historiek en de essentie van de controverse die is ontstaan naar aanleiding van dit project, dat op tafel werd gelegd door B.A.C., dat er dus de risico's moet van dragen.

Dit project werd reeds verworpen door het Vlaams Gewest, de provinciale autoriteiten van Vlaams-Brabant en veel van de betrokken gemeentebesturen.

Donderdag 17 november 2022.

Philippe TOUWAIDE

Licentiaat in Luchtvaart en Maritiem Recht

Voormalig Regeringscommissaris

Directeur van de Ombudsdienst van de Federale Regering voor de Luchthaven Brussel-Nationaal

Luchtvaart Ombudsman van de Federale Regering – F.O.D. Mobiliteit en Vervoer

1. OORSPRONG VAN HET PROJECT

Enkel de houder van de exploitatievergunning voor de Luchthaven Brussel-Nationaal, de commerciële privéonderneming "The Brussels Airport Company – B.A.C.", heeft in haar strategische visie van 2017 "Brussels Airport 2040" een voorstel gedaan voor de aanpassing van baan 25 Links (25 LEFT) met als doel deze operationeel te maken voor opstijgingen.

Het is dus uitsluitend deze particuliere onderneming die verantwoordelijk is voor het uitlokken van reflecties of betwistingen op dit punt. Verschillende Brusselse gemeenten en verenigingen hebben dit punt opgepakt door een verlenging van de baan tussen 800 en 1.800 meter tot aan Humelgem voor te stellen.

Het beoogde doel van het voorstel van de commerciële privéonderneming "The Brussels Airport Company – B.A.C." is NIET van ecologische aard, maar is bedoeld om een verhoging van de operationele capaciteit van de banen op Brussel-Nationaal mogelijk te maken, en dus om de luchthaven meer concurrerend te maken door het jaarlijkse aantal bewegingen en bijgevolg de rentabiliteit van het verkeer te verhogen.

Verschillende niet-officiële groepen hebben dit idee opgepakt onder de noemer "burgerbewegingen", in de overtuiging dat een dergelijke uitbreiding alles voor eens en altijd zou oplossen.

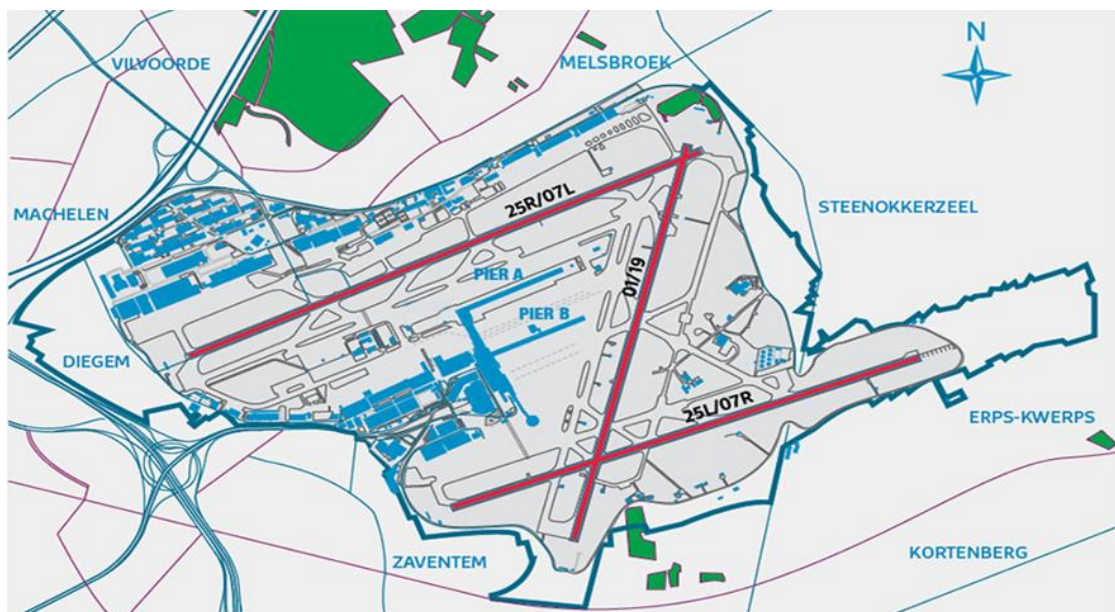
Niets is minder waar, want de impact van een dergelijke baanverlenging is geheel anders: het verkeer wordt niet beter verdeeld, maar blijft geconcentreerd in dezelfde zones die nog vaker overvlogen zullen worden.

De houder van de exploitatievergunning van de Luchthaven Brussel-Nationaal, de commerciële privéonderneming "The Brussels Airport Company", heeft met dit uiterst controversiële project om baan 25L te verlengen heel wat stof doen opwaaien, en alleen zij moet daarvoor de volle verantwoordelijkheid dragen, want dit project alleen al lijkt de hele strategische visie "Brussels Airport 2040" die in 2017 werd voorgesteld, teniet te doen.

2. HET SCHEMA VAN DE 3 ACTUELE BANEN

- **Baan 25R – Rechts** (georiënteerd 244° in de richting van Brussel) of in tegenovergestelde richting, **07L – Links** (georiënteerd naar 064° richting Leuven); 3.638 meter lang, dit is de baan die parallel loopt met de Haachtsesteenweg en die gebruikt wordt in de richting oost naar west (25R) voor de opstijgingen en de landingen, en in de richting oost naar west (07L) enkel voor bepaalde opstijgingen van zwaardere vliegtuigen of het bakken van Nicky. Ze vormt de bovenste staaf van de “Z”.

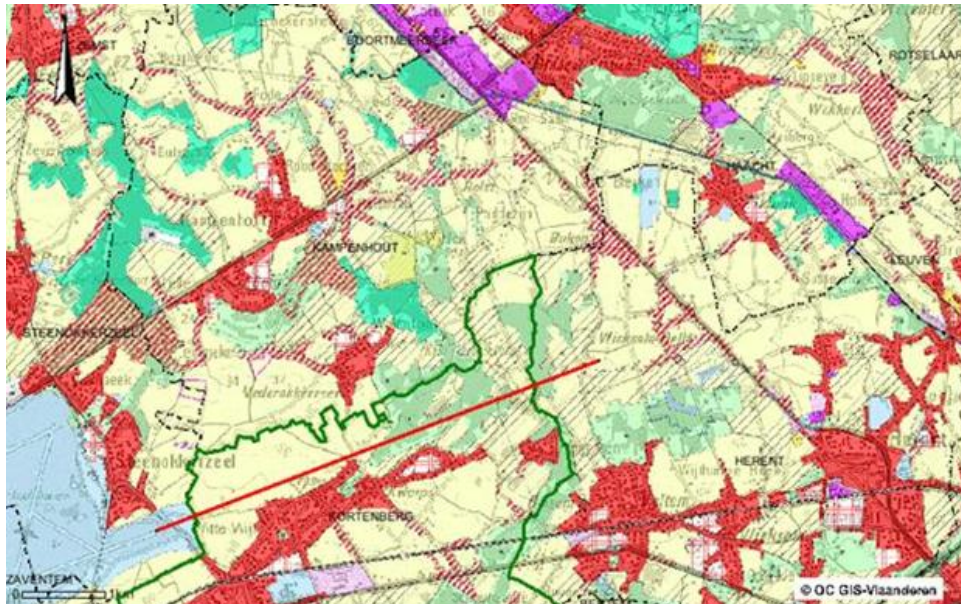

Huidig banenstelsel van de Luchthaven Brussel-Nationaal

- **Baan 25L – Links** (georiënteerd op 249° in de richting van Brussel) of in tegengestelde richting, **07R - Rechts**, (georiënteerd op 069° richting Leuven) loopt parallel met de eerste baan; maar is er +/- 2 kilometer van verwijderd, is 3.211 meter lang, loopt van Kortenberg naar Zaventem-Centrum en loopt over de Waterlooosesteenweg. Ze wordt gebruikt voor de landingen van het oosten naar het westen (25L), voor de vliegtuigen komende van Leuven en Erps-Kwerps, of soms voor de opstijgingen richting Zaventem; maar ook voor alle opstijgingen van west naar oost (07R). Ze vormt de onderste staaf van de “Z”.
- **Baan 01** (georiënteerd op 014° van het zuiden naar het noorden) of in tegengestelde richting, **baan 19** (georiënteerd op 193° richting noord-zuid), is 2.984 meter kort en hellend, en is de diagonale staaf van de “Z”, die vertrekt van Melsbroek richting Sterrebeek. Ze wordt gebruikt voor alle landingen en opstijgingen richting zuid-noord (01), vaak bij een sterke wind uit het noorden of noordoosten; ze wordt gebruikt voor de opstijgingen in de richting noord-zuid (19) richting Sterrebeek en Wezembeek-Oppem.

3. BAAN 25 LINKS OF 25L

De complete nieuwe baan 08R/26L werd in werking gesteld op 1 juni 1959 met een lengte van 2.292 meter, deze werd in maart 1970 uitgebreid tot een lengte van 3.211 meter en een breedte van 45 meter. Deze baan werd hernoemd naar 07R/25L in 1974 ten gevolge van magnetische declinatie, en is momenteel gelegen op 069°.

Non-aedificandi zone rondom baan 25L/07R

Baan 25L (25L in oost-westelijke richting, en 07R in west-oostelijke richting) is de onderste tak van de "Z" gevormd door de 3 banen van Brussel-Nationaal. Deze ligt parallel aan de spoorlijn Brussel-Leuven en baan 25L/07R heeft een lengte van 3.211 meter (waar baan 25R een lengte van 3.638 meter heeft, en baan 01/19 van 2.987 meter).

Baan 25L heeft in vergelijking met de andere 2 banen noch een parkeerplaats aan het begin van de baan aan de "OOST"-zijde van Kortenbergh (Platform) noch een taxibaan die naar het begin van deze baan leidt aan de "OOST"-zijde in de richting van Kortenbergh.

Vóór de invoering van het Anciaux-plan in 2004 werd deze baan alleen gebruikt voor landingen van rechts ("OOST") naar links ("WEST"), dus in de richting 25L. In tegengestelde richting, dus van west naar oost, wordt deze baan 07R genoemd, en deze wordt nooit gebruikt voor landingen omdat men dan op lage hoogte via Brussel en de voormalige NAVO-site aankomt. Ze wordt echter wel gebruikt voor de opstijgingen richting Kortenbergh, vooral bij een noordelijke of oostelijke wind als men op baan 01 landt).

Opstijgingen van oost naar west waren zeer zeldzaam. Met het Anciaux-plan vertrekken alle opstijgingen in de nachten van zaterdag op zondag, dus 3 tot 4 nachtvluchten, vanaf baan 25L.

3.1 Hoe stijgen vliegtuigen op vanuit baan 25L?

Ze komen aan op baan 25L via taxibaan "C 1" en nemen de baan in de tegengestelde richting over een afstand van 1.021 meter, om zichzelf vervolgens om te draaien aan het begin van de baan om op te stijgen in de richting van Kortenberg naar Zaventem-Dorp (deze procedure wordt een "back track" genoemd die de baan ruim 5 minuten blokkeert omdat het vliegtuig gedurende deze tijd manoeuvreert op baan 25L).

3.2 Waarom bestaat er geen taxibaan aan het einde van baan 25L?

Omdat op deze locatie enkel baan 25L de weg die Mechelen met Waterloo verbindt overspant, en niet de aan de luchthaveninfrastructuur grenzende terreinen. Om baan 25L volledig te kunnen gebruiken voor opstijgingen, zou het dus nodig zijn om:

- Ze uit te breiden naar het oosten richting Kortenberg (de terreinen zijn al van skeyes aangezien er daar een BUB-baken in de velden staat);
- Een viaductbrug te bouwen die de Steenweg van Mechelen overspant om een taxibaan op de grond te creëren die alle vliegtuigen toegang geeft aan het begin van de baan zonder het verkeer op baan 25L te verstoren;
- Een holdingplatform aan te leggen naast het begin van de baan, zodat een vliegtuig dat klaar is om op te stijgen de baan niet blokkeert en kan wachten tot een vliegtuig landt en de baan vrijmaakt.

3.3 Wat zijn de voordelen van een opstijging vanuit baan 25L?

Momenteel stijgen alle vliegtuigen in de richting van oost naar west alleen en hoofdzakelijk op van baan 25R. Een opstijging met bocht naar links vanuit baan 25L zou derhalve Haren, Evere en Woluwe vermijden voor de vliegtuigen die koers zetten op het baken Huldenberg (HUL).

Alle opstijgingen vanuit baan 25R vliegen onvermijdelijk over Diegem en Haren WAARNA een splitsing ontstaat in het Harense centrum tussen:

- De ene helft van de opstijgingen die in Haren vanaf een hoogte van 700 voet een bocht naar rechts nemen in de richting van de Noordrand over Neder-Over-Heembeek en Laken om op 4 verschillende luchtcorridors naar de bakens van Chièvres, Helen, Denut en Nicky te vliegen;
- De andere helft van de opstijgingen die tussen Haren en Evere stijgen naar de hoogte van 1.700 voet in de richting van de Oostrand en dan een bocht naar links nemen over Evere (grens met Schaarbeek) richting Schaarbeek, Etterbeek, Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Wezembeek-Oppem op één en dezelfde gemeenschappelijke corridor voor de richtingen LNO, SPI, ROUSY, PITES en SOPOK in de richting van Huldenberg, met een splitsing van het gemeenschappelijke deel in Huldenberg.

Enkele zeldzame zwaardere vliegtuigen (3 per dag) klimmen rechtdoor op boven Brussel tot in Neerpede, waarna ze dan op 4.000 voet naar links draaien naar LNO, SPI, ROUSY, PITES en SOPOK richting Huldenberg.

3.4 Waarom draaien we op 700 voet naar rechts en op 1.700 voet naar links?

Enkel om veiligheidsredenen.

Aangezien we voornamelijk op baan 25L landen, moeten we altijd rekening houden met het geval dat een vliegtuig tijdens de landing de baan niet goed onderschept en een doorstart moeten maken zonder op baan 25L te landen. Deze *go around/overshoot-procedure*, of gemiste nadering, verplicht een opstijging van baan 25L met een bocht naar links op 700 voet om een lus te maken via de Oostrand, om vervolgens terug te komen landen op baan 25L.

skeyes legt een verticale scheiding van 1.000 voet op zodat de opstijgingen van baan 25R naar links niet zouden kruisen met de mogelijke gemiste landing op baan 25L, die naar links draait op 700 voet.

Daarom: 700 voet + 1.000 voet veiligheidsafstand = **1.700 voet**

3.5 Hoe zou men van de naar het oosten verlengde baan 25L opstijgen?

- De vliegtuigen zouden van verder weg vertrekken, d.w.z. verder naar het oosten, zodat ze zouden kunnen draaien VOOR de Ring of Zaventem-dorp (bij een verlenging van 800 meter zou baan 25L 4.000 meter lang zijn, en bij een verlenging van 1.800 meter zou ze 6.000 meter lang zijn);
- De bocht zou op 700 voet naar links kunnen worden uitgevoerd (er is geen conflict meer met een gemiste landing op 25L, aangezien de luchtverkeersleiding een opstijging vanuit baan 25L alleen zou toelaten als de landing op baan 25L de baan volledig zou hebben verlaten);
- De vliegtuigen zouden snel draaien richting het baken van Huldenberg in het oosten waarbij ze zouden vermijden over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te vliegen, MAAR waarbij ze voornamelijk over gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid zoals Sterrebeek, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Tervuren zouden vliegen;
- De opstijgingen op een hoogte van 700 voet naar links vanaf baan 25L zouden overeenkomen met de huidige opstijgtrajecten vanaf baan 19 met massale overvluchten van Sterrebeek, Kraainem en Wezembeek-Oppem en zouden Zaventem-dorp vermijden, dat vreemd genoeg het minst overvlogen gebied van alle zones rond de luchthaven blijft;
- De opstijgingen zouden volledig worden geconcentreerd vanaf de bocht naar links tot het baken van Huldenberg;

- De overvlieghoogte zou lager zijn, en dus telkens minstens 1.000 voet lager dan de huidige situatie voor de gemeenten Sterrebeek, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Tervuren;
- In Steenokkerzeel, Humelgem, Kortenberg en Erps-Kwerps zou het grondlawaai en het lawaai van de opstijgingen 25L sterk worden waargenomen.

3.6 Welk opstijgscenario?

We zouden logischerwijs het volgende scenario kunnen hebben:

- parallelle landingen op baan 25R en baan 25L (wordt reeds gedaan);
- parallelle opstijgingen vanuit baan 25R en baan 25L (nieuw);
- bocht naar rechts vanuit baan 25R op 700 voet **en** bocht naar links vanuit baan 25L op 700 voet.

4. HET PROJECT VOORGESTELD IN 2017 DOOR DE VERGUNNINGHOUDER “BRUSSELS AIRPORT COMPANY”

Aangepaste baneninfrastructuur en uitgebreid terminalcomplex

Om onze reizigers en bedrijven meer connectiviteit te bieden met de rest van de wereld, zijn er op termijn aanpassingen aan onze Infrastructuur nodig. Onze baneninfrastructuur, gebouwen en de algemene toegankelijkheid zijn hierbij van belang en dus een deel van onze langetermijntwikkeling. We streven ernaar om de noodzakelijke Infrastructuur op het juiste moment ter beschikking te hebben voor onze klanten.

Start- en landingsbanen

Het gebruik van de bestaande start- en landingsbanen volstaat in de toekomst niet om aan de groeiende vraag tijdens piekuren op de luchthaven te voldoen. Vanaf 2020 zijn Infrastructuraanpassingen nodig om in 2025 aan de marktverwachting te kunnen voldoen.

Doelstelling

Brussels Airport wil deze capaciteitsuitbreiding realiseren met een evenwichtige aanpak waarbij rekening wordt gehouden met de noden van onze klanten en van de omgeving. Om dit te bereiken kiest de luchthaven voor een open, gestructureerde dialoog met alle betrokkenen.

Stap 1: Optimalisatie van de huidige baneninfrastructuur

We gaan in een eerste fase het huidige baangebruik optimaliseren door aanpassingen aan de vliegprocedures en aan de infrastructuur:

1. Procedures moderniseren om de afstand tussen twee aankomende vluchten te verminderen.
2. Nieuwe technologieën inzetten om vliegtuigen te begeleiden, zowel op hun route als bij het opstijgen en landen. Voorbeelden hiervan zijn precisienaderingen en CDO (Continuous Descent Operations – zie schema pagina 6).
3. Extra op- en afritten aanleggen op de start- en landingsbanen zodat vliegtuigen sneller de baan kunnen opgaan of verlaten.
4. Baan 01/19 gebruiken voor opstijgen in normale weersomstandigheden, tijdens vertrekplek.
5. De drie banen gemengd gebruiken voor landen bij minder gunstige weersomstandigheden.

Stap 2: Uitbreiding van de huidige baneninfrastructuur

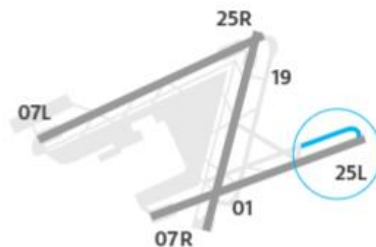
De capaciteit die we bereiken met deze optimalisatie zal in de toekomst echter niet volstaan. Hiervoor is een grondigere aanpassing van onze baneninfrastructuur nodig. Voor deze aanpassing hebben onze specialisten verschillende opties bestudeerd. Eén daarvan was de aanleg van een vierde baan. Deze werd bij de eerste analyse afgevoerd wegens een te grote ruimtelijke en sociale impact.

Daarom werkten onze specialisten twee opties uit voor aanpassingen aan baan 07R/25L. Beide scenario's komen tegemoet aan onze capaciteit en leveren volgende voordelen op:

1. Banen 07R/25L en 07L/25R hebben dezelfde capaciteit voor landen en opstijgen.
2. Vliegtuigen kunnen efficiënter aansluiten bij het opstijgen op baan 25L.
3. De baan komt sneller vrij bij het landen op 07R, wat de tijd en de afstand die vliegtuigen afleggen in het luchtruim rondom onze luchthaven reduceert.

Stap 2 - optie A:

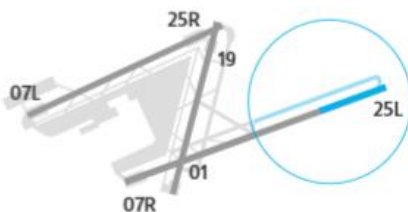
Verlengen van taxiweg naast baan 07R/25L

De taxiweg naast baan 07R/25L loopt niet tot aan het einde van de baan. Daardoor moet een vliegtuig over de start- en landingsbaan taxiën en 180° draaien, waardoor vliegtuigen langer moeten wachten om de baan op te kunnen en de capaciteit aanzienlijk daalt. Door het doortrekken van de taxiweg kunnen vliegtuigen efficiënter opgeijnd worden voor vertrek op baan 25L. Het punt waarop de vliegtuigen landen en opstijgen blijft ongewijzigd ten opzichte van vandaag.

Stap 2 - optie B:

Verlengen van baan 07R/25L en taxiweg

Baan 07R/25L verlengen naar het oosten met ongeveer 900 meter. Uiteraard wordt ook de taxiweg tot de volledige lengte van de baan doorgetrokken. Het punt waarop vliegtuigen landen blijft hetzelfde als vandaag, maar het punt waarop vliegtuigen opstijgen schuift met 900 meter op naar het oosten waardoor ze al hoger zijn boven bewoonde gebieden.

© Arcadis 2016

Uitgangspunten

- Het gaat om een strategische visie en geen uitvoeringsplan
- 2 opties voor aanpassingen baaninfrastructuur
- Optie A: aanleg van een taxiweg ten noorden van de baan 25L
 - 3 varianten:
 - Variant 1: zonder geluidswerende buffer
 - Variant 2: met open geluidswerende buffer
 - Variant 3: met gesloten geluidswerende buffer
- Optie B: verlenging van baan 25L en aanleg van een taxiweg
 - 2 varianten:
 - variant 1 zonder geluidswerende buffer
 - variant 2: met geluidswerende buffer

Deze studie houdt enkel rekening met de luchtvaartdienstbaarheden die bij Brussels Airport Company gekend zijn.
Deze studie maakt abstractie van eventuele noodzakelijkheden die nog door Belgocontrol kunnen gekend worden

© Arcadis 2016

Optie A – variant 1: aanleg taxiweg zonder geluidswerende buffer

Optie A – variant 2: aanleg taxiweg met open geluidswerende buffer

Optie A – variant 3: aanleg taxiweg met gesloten geluidswerende buffer

Optie B – variant 1: verlenging baan 25L zonder geluidswerende buffer

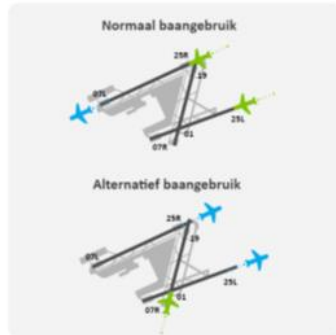

Optie B – variant 2: verlenging baan 25L met geluidswerende buffer

HUIDIGE SITUATIE

- Capaciteit van 74 bewegingen/uur in normale weersomstandigheden, met een onevenwicht tussen landingen en vertrekken :
 - 2 banen voor landingen (25L en 25R)
 - 1 baan voor vertrekken (25R)
- Capaciteitsreductie van 30% (50 bewegingen/uur) in ongunstige weersomstandigheden door het gebruik van gekruiste banen :
 - 01 voor landingen
 - 07R (en occasioneel 07L) voor vertrekken

← Opstijgende vliegtuigen → Landende vliegtuigen

31

NOOD OM CAPACITEIT TE VERHOGEN

Piekcaciteit
verhogen

Gelijke capaciteit
in alle weersomstandigheden

32

HOE DIT BEREIKEN?

Stap 1
Optimalisatie van het huidig baangebruik

STAP 1: OPTIMALISATIE VAN HET HUIDIG BAANGEBRUIK

- Maatregelen**
 - Gebruik van twee banen voor landingen en vertrekken in alle weersomstandigheden
 - Verbeterde procedures
 - Gebruik nieuwe technologie
 - Minimale aanpassingen aan de infrastructuur
- Veranderingen tov de huidige situatie**
 - Normale weersomstandigheden : gebruik van banen 25R en 19 voor vertrekken
 - Ongunstige weersomstandigheden : mogelijkheid tot het gebruiken van banen 07L en 07R voor landingen
- Verhoging van de piekcapaciteit in alle weersomstandigheden**
 - Normale weersomstandigheden: 74 → 84 bewegingen/uur
 - Ongunstige weersomstandigheden: 50 → 84 bewegingen/uur

33

34

HOE DIT BEREIKEN?

Stap 1
Optimalisatie van het huidig baangebruik

Stap 2
Infrastructuuraanpassingen

Optie A
Taxiweg

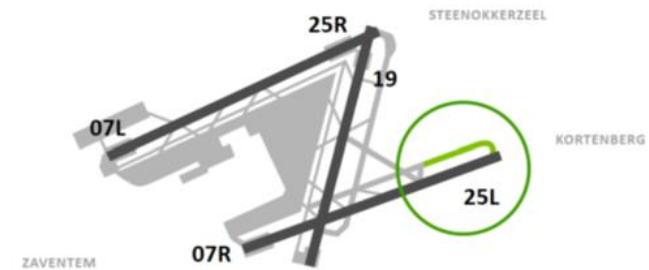
35

36

OPTIE A | TAXIWEG VOOR VOLLEDIGE BAAN 25L/07R

OPTIE A | TAXIWEG VOOR VOLLEDIGE BAAN 25L/07R

- Maatregel**
 - Verlenging taxiweg over de hele lengte van baan 25L
- Veranderingen**
 - Efficiëntere oplijning van vliegtuigen bij opstijgen op 25L
 - Gelijkijdig gebruik van 25L en 25R in normale weersomstandigheden
 - Baan sneller vrij bij landen op 07R
- Verhoging van de piekcapaciteit**
 - Normale weersomstandigheden: 84 → 93 bewegingen/uur
 - Ongunstige weersomstandigheden: 84 → 84 bewegingen/uur

Het capaciteitsverschil tussen normaal en alternatief baangebruik zal nog worden vermindert door de toekomstige technologische evolutie.

37

38

HOE DIT BEREIKEN?

Stap 1
Optimalisatie van het huidig baangebruik

Stap 2
Infrastructuuraanpassingen

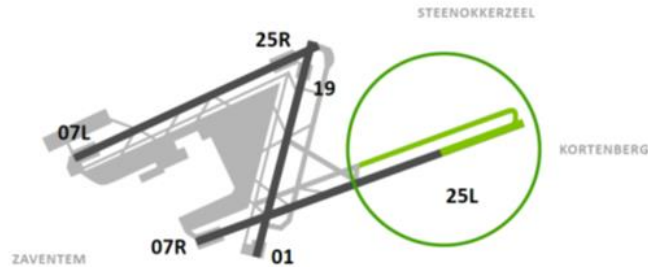
Optie A
Taxiweg

Optie B
Baan

OPTIE B | VERLENGING BAAN 25L/07R EN TAXIWEG

39

40

OPTIE B | VERLENGING BAAN 25L/07R EN TAXIWEG

- + Maatregel**
 - Verlenging van de baan met +/- 900 meter en bijhorende taxiweg
- + Veranderingen**
 - Efficiëntere oplijning van vliegtuigen bij opstijgen op 25L
 - Gelijkijdig gebruik van 25L en 25R in normale weersomstandigheden
 - Baan sneller vrij bij landen op 07R
 - Meer mogelijkheden voor beheer luchtverkeer
- + Verhoging van de piekcapaciteit**
 - Normale weersomstandigheden: 84 → 93 bewegingen/uur
 - Ongunstige weersomstandigheden: 84 → 84 bewegingen/uur

Het capaciteitsverschil tussen normaal en alternatief baangebruik zal nog worden vermindert door de toekomstige technologische evolutie.

BEIDE OPTIES LEIDEN TOT MINDER GELUIDSIMPACT IN 2040

Optie A

Aantal potentieel ernstig gehinderden

2000
33 890

Optie B

Aantal potentieel ernstig gehinderden

2000
33 890

42

BEIDE OPTIES LEIDEN TOT MINDER GELUIDSIMPACT IN 2040

Optie A

Aantal potentieel ernstig gehinderden

2000
33 890

↓
2015
15 060

Optie B

Aantal potentieel ernstig gehinderden

2000
33 890

↓
2015
15 060

41

Bron: UGent, KULeuven, internationale experts

Bron: UGent, KULeuven, internationale experts

BEIDE OPTIES LEIDEN TOT MINDER GELUIDSIMPACT IN 2040

Optie A

Aantal potentieel ernstig gehinderden

Optie B

Aantal potentieel ernstig gehinderden

43

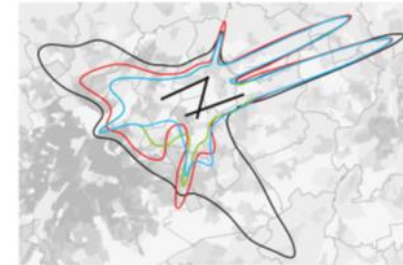
Nota: rekening houdend met de verhoging van het aantal vluchten en het inzetten van nieuwe vliegtuigen
Bron: UGent, KULeuven, Internationale experts

BEIDE OPTIES LEIDEN TOT MINDER GELUIDSIMPACT IN 2040

Optie A

Aantal potentieel ernstig gehinderden

Optie B

Aantal potentieel ernstig gehinderden

44

Nota: rekening houdend met de verhoging van het aantal vluchten en het inzetten van nieuwe vliegtuigen
Bron: UGent, KULeuven, Internationale experts

IMPACT OP GRONDGELUID OPTIE A: TAXIWEG VOOR VOLLEDIGE BAAN 25L/07R

Nota: Maximale verhoging rekening houdend met geluidsreducerende maatregelen

IMPACT OP GRONDGELUID OPTIE B: VERLENGING BAAN 25L/07R EN TAXIWEG

Nota: Maximale verhoging rekening houdend met geluidsreducerende maatregelen

Het zeer omstreden voorstel om baan 25 links van Brussel-Nationaal te verlengen: een vals goed idee? – REF: 7254-P

5. ONAFHANKELIJKE EN NEUTRALE ANALYSE VAN DE OMBUDSMAN

5.1 Wat zijn de nadelen van een dergelijk scenario?

De twee banen zijn niet perfect parallel, ze convergeren in de richting west naar oost (d.w.z. in 07) en divergeren in de andere richting (d.w.z. in 25 configuratie).

Dit betekent dat parallelle landingen 07 momenteel niet haalbaar zijn, aangezien de naderingsclusters van vliegtuigen op baan 07 elkaar zouden overlappen.

De verbetering of verlenging van baan 25L zou gelegenheid kunnen bieden om deze baan of deze banen beter uit te rusten, hetzij om een elektronisch uitrustingssysteem voor instrumentlandingen te installeren. Dit staat bekend als ILS (Instrument Landing System), of satellietgeleiding (RNP), wat het mogelijk zou maken om in alle zichtomstandigheden te landen op de ba(a)n(en) 07.

Het operationeel maken van baan 25L voor het opstijgen zou ook kunnen worden geïnterpreteerd als een open deur voor de ontwikkeling van het verkeer, dat momenteel "fysiek" wordt belemmerd door het feit dat het niet mogelijk is op piekuren op te stijgen op parallelle banen.

Landen op baan 07 zou alleen mogelijk zijn met een oostelijke of noordoostelijke wind (momenteel wordt baan 01 gebruikt om te landen in deze windconfiguratie ondanks dat een 01/07-schema gekruiste banen op de grond verplicht). Als men ervoor kiest de banen uit te rusten om te landen, kiest men er dus impliciet voor de capaciteit van de luchthaven te vergroten.

In feite werken we, zoals op de meeste Europese luchthavens, met parallelle banen, en draaien we gewoon de richting om als de wind verandert:

- Als de wind uit het westen komt (in de meeste gevallen, 85% van het jaar) landen we op de banen 25 en stijgen we op van baan 25).
- Als de wind uit het noorden, noordoosten of oosten komt (12% van het jaar), zouden we overschakelen op de nieuwe configuratie van parallelle landingen op 07 en parallelle opstijgingen op 07, en door om voor de hand liggende capaciteitsredenen af te zien van de enkele corridor van de korte baan 01 (B.A.C. betreft vaak de belangrijke vertraging van bewegingen wanneer baan 01 wordt gebruikt om te landen, omdat de landingen op één enkele baan worden uitgevoerd, dewelke de opstijgingen op de grond kruist, zodat alle landingen altijd exclusieve voorrang hebben op de opstijgingen, vandaar de zeer BELANGRIJKE vertragingen).

Baan 01/19 zou alleen worden gebruikt als noodbaan, en als reserve tijdens werkzaamheden, aangezien de activiteiten worden geconcentreerd op één enkele, niet ongedeelde corridor.

De installatie van een landingsysteem met een betere configuratie op de banen 07L en/of 07R is een van de doelstellingen van het plan voor een billijke verdeling van de vliegtuigtrajecten op de Luchthaven Brussel-Nationaal.

Op sommige grote luchthavens zoals Londen of Parijs wordt bij tegenwind de vliegrichting gewoon omgedraaid, en blijft men op dezelfde baan. Bij oostenwind zou men dan bijvoorbeeld naar baan of banen 07 overschakelen, in plaats van te opereren vanaf baan 01 die naar het noorden is gericht.

De banen 07 zijn naar het oosten gericht, maar divergeren naar het oosten, terwijl ze naar het westen convergeren. Dit betekent dat er geen parallelle landingen kunnen worden uitgevoerd zonder de banen opnieuw uitgelijnd zouden worden, aangezien twee vliegtuigen (één richting baan 07L en één richting baan 07R) elkaar zouden kunnen kruisen bij de landing op de grens van Anderlecht en Dilbeek.

5.2 Wat is de financiële raming voor een verlenging van baan 25 links?

De kosten van een dergelijke installatie kunnen, **louter ter indicatie en onder alle voorbehoud**, worden geraamd op 5 miljoen euro voor baan 07L en tussen 50 miljoen en 100 miljoen euro voor baan 07R (inclusief ILS, onteigeningen, brug-tunnel over een weg, egaliseren van de grond, verlichtingsapparatuur, verlenging van de baan naar het oosten, aanleg van een taxibaan, herstel van het baanoppervlak, aanleg van snelle uitgangen).

De elektronische ILS-installatie van skeyes voor elke baan bedraagt 3 miljoen euro inbegrepen in de geraamde bedragen, maar deze installatie moet worden aangevuld met bijkomende werkzaamheden die door B.A.C. moeten worden uitgevoerd (grond zonder reflectie, baancontouren, enz...), wat de bovengenoemde bedragen verklaart.

6. OPERATIONELE UURCAPACITEIT

Op Brussel-Nationaal worden momenteel 74 gecoördineerde bewegingen per uur gegarandeerd:

- **Artikel 24** van het koninklijk besluit van 21 juni 2004 betreffende de toekenning van de exploitatielicentie van de Luchthaven Brussel-Nationaal aan de naamloze vennootschap B.I.A.C.: *“de titularis van de licentie garandeert de verklaarde capaciteit van de banen tot vierenzeventig gecoördineerde bewegingen per uur en kan tot vierentachtig bewegingen per uur worden verhoogd”*.
- **Artikel 24 § 1er** van het koninklijk besluit van 25 april 2014 houdende goedkeuring van het derde geconcludeerd beheerscontract tussen de Belgische Staat en BELGOCONTROL: *“BELGOCONTROL garandeert de verklaarde capaciteit van de banen op de Luchthaven Brussel-Nationaal, als volledig gecoördineerde luchthaven, tot 74 bewegingen per uur”*.

Configuratie van de banen EBBR	Maximaal aangegeven uurcapaciteit
25L/25R	74
07R/07L	67
01/07R	54
01 single	41
19 single	40
25R single	40
25R/19	40
07R single TOFF	35
25L single TOFF	35
07L single TOFF	32

Bron: SKEYES, rapport operationele capaciteit 2014

Het voorstel om baan 25L te verlengen, zoals voorgesteld door B.A.C., heeft absoluut GEEN omgevingsgerichte of ecologische motieven, maar is uitsluitend bedoeld om de operationele capaciteit van de Luchthaven Brussel-Nationaal te vergroten en een jaarlijks verkeersvolume boven het huidige niveau van 250.000 bewegingen per jaar mogelijk te maken, met het oog op een toename van het aantal vluchten tot 350.000 à 450.000 per jaar.

In de strategische visie voor 2040 is deze doelstelling duidelijk uitgewerkt: van 74 bewegingen per uur naar 84 (indien taxibaan op baan 25L) en 93 bewegingen per uur (indien baan verlengd).

Het zeer omstreden voorstel om baan 25 links van Brussel-Nationaal te verlengen: een vals goed idee? – REF: 7254-P

7. HET STANDPUNT VAN DE AUTORITEITEN VAN HET VLAAMS GEWEST, DE PROVINCIE VLAAMS-BRABANT EN DE AANGRENZENDE GEMEENTEN VAN VLAAMS-BRABANT

Alle bestuurlijke, politieke en verenigingsactoren in Vlaanderen zijn fel gekant tegen elke verlenging van baan 25L naar het oosten:

- Humelgem en Steenokkerzeel zouden een tweede Doel worden;
- Een groot aantal dorpen zou moeten worden onteigend en vernietigd;
- Deze uitbreiding lost geen milieuproblemen op;
- De overlast zou worden verplaatst naar Steenokkerzeel, Humelgem, Kortenberg en Erps-Kwerps;
- De overvluchten boven Sterrebeek, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Tervuren zouden lager en luidruchtiger zijn;
- De taxitijd van de vliegtuigen aan de grond zou aanzienlijk toenemen;
- De concentratie van de overvluchten zou uitsluitend betrekking hebben op dezelfde zones.

8. CONCLUSIES

De analyse van de Ombudsman in document 7203-P van 15 maart 2022: "**Concrete oplossingen om de overlast van de overvluchten rond de Luchthaven van Brussel-Nationaal te verminderen**" is duidelijk: **GEEN VOORSTEL.**

3-f: Omschrijving van het probleem: Verlenging van baan 25L, op zeer lange termijn

Beschrijving van de situatie: Om te vermijden dat men over het gebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou vliegen, hebben sommige Brusselaars voorgesteld om het begin van baan 25L terug te schuiven naar het oosten van het vliegveld, d.w.z. naar de kant van het eindbaken BUB, om zowel landingen als opstijgingen in een parallelle en onafhankelijke configuratie mogelijk te maken. Het verschuiven van de drempel van baan 25L heeft als doel het opstijgen ervan mogelijk te maken, hetgeen momenteel niet het geval is.

Immers, wegens het ontbreken van de adequate structurele uitrustingen wordt baan 25L momenteel alleen gebruikt voor landingen: er ontbreekt een taxibaan die aan de oostzijde naar het begin van de baan leidt, een lateraal holdingplatform en een verbrede drempel aan het begin van de baan aan de oostzijde, om opstijgingen in configuratie 25L mogelijk te maken.

In geval van intensief baangebruik van baan 25L zouden de huidige van baan 25R opstijgende vliegtuigen die over het oosten van Brussel en de rand vliegen met een bocht naar links vanaf 1.700 voet (Haren, Evere, Schaarbeek, Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Kraainem en Wezembeek-Oppem) volledig worden overgenomen door een bocht naar links vanuit baan 25L, maar dan op 700 voet en op lagere hoogte over de gemeenten Sterrebeek, Wezembeek-Oppem en Tervuren.

Oplossingsmogelijkheden: Het verleggen van de drempel van baan 25L naar het oosten van het luchthaventerrein zou alleen doeltreffend zijn op voorwaarde dat de uitbreiding van deze baan met ten minste 1.800 meter wordt verlengd, zo niet met 2.500 meter, om te voorkomen dat over verstedelijkte gebieden wordt gevlogen. **Dit project is inmiddels reeds afgewezen door het Vlaamse Gewest, de provincie Vlaams-Brabant en heel wat betrokken gemeentebesturen.**

8.1 Zeer belangrijke clausules van het duidelijke voorbehoud van de Ombudsman

Het feit dat wij dit probleem vermelden en deze zaak presenteren zoals geanalyseerd, betekent geenszins een standpunt van de Ombudsman.

Onze taak bestaat erin de ontvangen klachten te analyseren om de oorzaken van de klachten van de omwonenden van de Luchthaven van Brussel-Nationaal vast te stellen.

Het document "**Concrete oplossingen om de overlast van de overvluchten rond de Luchthaven van Brussel-Nationaal te verminderen**", waarbij het doel van deze verzameling van voorstellen en suggesties is **EVENWICHT EN RESPECT TE BEREIKEN** door middel van duurzame, billijke en respectabele oplossingen op zeer korte, middellange en lange termijn, noemt wel de hypothese van de verlenging van baan 25L naar het oosten, maar presenteert geen oplossing:

Punt 3.6 (Verlenging van baan 25L, op zeer lange termijn) wordt gewoon vermeld, met een punt "A Beschrijving van de situatie" en een punt "B Oplossingsmogelijkheden", maar is het enige voorstel in het hele document waarvoor geen oplossing wordt voorgesteld; er is dus geen punt "C Voorstel" over dit punt, gezien het totale verzet van de betrokken gemeentelijke, provinciale en regionale autoriteiten; het is dus niet juist te beweren dat er een standpunt van onze kant over dit specifieke punt is.

9. LEGALE BASIS

Deze samenvatting is in overeenstemming met het koninklijk besluit van 15 maart 2002 en de wet van 28 april 2010; en is juridisch opgesteld door de Federale Ombudsdienst voor de Luchthaven Brussel-Nationaal, op een transparante, autonome, onafhankelijke, neutrale, onpartijdige en objectieve manier en zonder belangenconflict.

Deze analyse van de inhoud van de klachten en de voorstellen die ons werden voorgelegd via de 14.500.000 klachten die in 20 jaar werden ontvangen, is gebaseerd op het koninklijk besluit van 15 maart 2002 tot oprichting van een Ombudsdienst voor de Luchthaven Brussel-Nationaal:

- **Artikel 1:** De opdrachten van de Ombudsdienst zijn, in functie van de ontvangen klachten, het verzamelen en verspreiden van informatie betreffende de banen en de veroorzaakte hinder door de vliegtuigen die op de Luchthaven Brussel-Nationaal opereren en het behandelen van de klachten en suggesties van de buurtbewoners wat het gebruik van de Luchthaven Brussel-Nationaal betreft;
- **Artikel 2:** De Ombudsdienst functioneert onafhankelijk;
- **Artikel 3:** De Ombudsdienst voert zijn opdrachten in alle onafhankelijkheid uit;
- **Artikel 5:** De opdrachten van de Ombudsdienst omvatten het verzamelen, registreren en analyseren van alle inlichtingen die relevant zijn om de oorzaken van de klachten van de buurtbewoners te behandelen en te bepalen. De directeur maakt een jaarverslag van de activiteiten over aan de minister die bevoegd is voor de luchtvaart;
- **Artikel 9:** De Ombudsdienst houdt de documentatie over de geluidshinder en de trajecten van de vliegtuigen op de Luchthaven Brussel-Nationaal up-to-date.

De wet van 28 april 2010 vervolledigt onze bevoegdheden en missies, door haar artikel 3, § 2:

- 5° het inzamelen, analyseren, registreren en verspreiden, voor de omwonenden van de Luchthaven Brussel-Nationaal, van alle pertinente informatie over de gevolgde vliegroutes die gevolgd worden en de hinder die wordt veroorzaakt door de vliegtuigen die opstijgen van en landen op de Luchthaven Brussel-Nationaal;
- 6° het uitbrengen van adviezen in het raam van zijn opdrachten, op verzoek van de minister bevoegd voor vervoer, of op eigen initiatief;
- 7° het bijhouden van documentatie met betrekking tot geluidsoverlast en met betrekking tot de vliegroutes van vliegtuigen die opstijgen van en landen op de Luchthaven Brussel-Nationaal.

Aangezien de Federale Ombudsdienst voor de Luchthaven Brussel-Nationaal bestaat uit mensen met een zeer hoog niveau van juridische, politieke, luchtvaartkundige en technische kennis van het dossier, hebben al onze studies en analyses geen ander doel dan het informeren en doorgeven van de gedane voorstellen.

2002-2022

 airportmediation

Ombudsdienst voor de Luchthaven Brussel-Nationaal
c/o skeyes site te Steenokkerzeel, lokaal S.1.3.08
Tervuursesteenweg 303, 1820 Steenokkerzeel

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Philippe TOUWAIDE

Directeur van de Federale Ombudsdienst voor de Luchthaven Brussel-Nationaal

Tweede editie 2024